

Osobnost

I. vymezení pojmu

celek dispozic k psychickým reakcím, který způsobuje že v téže situaci se lidé chovají různým způsobem a tyto reakce vykazují určitou jednotu cítění, myšlení, vnímání, představ a snah.

Df: organizovaný, dynamický a interindividuálně odlišný celek psychofyzických dispozic, determinující průběh a projevy psychických procesů (chování a prožívání).

Zásadní dva přístupy

- a) **behaviorální** – systém naučených tendencí chovat se v určité situaci určitým způsobem
- b) **fenomenologický** – osobnost je něco skrytého za projevy, chováním jako nepostihnutelná podstata.

Srovnání tří přístupů k osobnosti:

	Psychoanalýza	Behaviorismus	Humanistická ps.
Názor na lidskou povahu	negativní	neutrální	pozitivní
Je chování svobodné?	determinované	determinované	svobodná volba
Základní motivy	sex a agrese	drives	sebeaktualizace
Struktura osobnosti	id, ego, super-ego	zvyky	jáství
Role nevědomí	maximalizovaná	prakticky neexistující	minimalizovaná
Pojetí svědomí	super-ego	sebe-zpevňování	ideální já
Vývojový důraz	psychosexuální st.	kritické situace, učení, identifikace	vývoj sebepojetí
Bariéry osobního růstu	nevědomé konflikty, fixace	maladaptivní zvyky, patologické prostředí	inkongurence

II. struktura osobnosti

odhlédneme-li od různých přístupů, pak osobnost tvoří:

- a) **schopnosti**
- b) **profilující vlastnosti**
- c) **motivace**

III. dynamika osobnosti

hybné síly osobnosti

- motivace
- inteligence
- temperament a charakter
- postoje

kdy hlavní autoregulační úlohu v řízení hraje **vůle**

Sebepojetí

relativně stálý a ucelený, současně však měnící se vztah lidského jedince k sobě samému i k subjektivně důležitým skutečnostem jeho života.

Kdo jsem?

- 1) **identita** – jméno, pohlaví, sociální role
- 2) **vlastnosti** projevující se hlavně ve vztazích
- 3) **sebehodnocení**
- 4) **hodnoty a svědomí**
- 5) **tělesné schéma** a vnější **zjev**

Reálné já

Ideální já

- a) ideály
- b) maximalizmy

Síla ega

Vývoj já

- 1) **tělesné schéma**
- 2) **sociální já**
- 3) **sebepojetí**

Cattell - 16 osobnostních faktorů

A	rezervovanost, chladnost	otevřenost, vřelost
B	nízká inteligence	vysoká inteligence
C	emocionální, vzrušivý	klidný, realistický
E	submisivní, poslušný	dominantní, prosazující se
F	opatrný, strážlivý	bezstarostný, lehkomyšlný
G	neodpovědný	svědomitý, spolehlivý
H	bojácný, ostýchavý	smělý, velkorysý
I	houževnatý, realista, tvrdý	měkký, senzitivní
L	důvěřivý	podezíravý, žárlivý
M	prakticky založený	bohémský, imaginativní
N	naivní, upřímný	vychytralý, vypočítavý
O	sebejistý, klidný	úzkostný, ustaraný
Q1	konzervativní	liberální
Q2	sociálně závislý	soběstačný, samostatný
Q3	slabá sebekontrola	disciplinovaný
Q4	uvolněný, relaxovaný	napjatý, popudlivý